

Posudek oponenta disertační práce

Název práce:	Možnosti a meze výuky psaní na klávesnici na základní škole
Autor:	Mgr. Iva Mádlová
Studijní program:	Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Informační a komunikační technologie ve vzdělávání
Školitel:	doc. Ing. Vladimír Jehlička, CSc.
Oponent:	doc. RNDr. Štěpán Hubálovský, Ph.D.

Aktuálnost tématu práce

Téma práce považuji za aktuální. Jeho řešení v rámci studijního programu ICT ve vzdělávání má zásadní význam a svým obsahem do studijního programu zapadá.

Cíle práce

Autorka definuje tři základní cíle práce:

1. *Zjistit a analyzovat postoje, názory, návrhy a doporučení učitelů IKT na výuku psaní na klávesnici na základní škole a zmapovat současný stav této výuky.*
2. *Na základě teoretických a praktických poznatků navrhnout kurikulární dokumenty, které by bylo možno následně využít ve výuce na základních školách.*
3. *Ověřit účinnost navržených dokumentů prostřednictvím realizace výuky psaní na klávesnici na základní škole.*

Cíle práce tak, jak jsou definovány v samostatné kapitole, považuji za dostatečně náročné a disertabilní.

Struktura a obsah disertační práce

Disertační práce je rozdělena, jak je to v souladu s pravidly pro psaní disertačních prací, na část teoretickou a část praktickou. Celkově práce obsahuje šest kapitol.

První tři kapitoly jsou teoretického charakteru. Jsou v nich postupně vymezeny pojmy používané v praktické části disertační práce. V první kapitole se autorka zabývá pojmy jako psaní na klávesnici, klávesnicová gramotnost apod. Ve druhé kapitole autorka charakterizuje současný stav řešení v ČR i zahraničí. Ve třetí teoretické kapitole se autorka věnuje desetiprstové hmatové metodě a její výuce. Teoretická část je poměrně rozsáhlá a tak, jak je předložena, ji lze chápat jako východisko k výzkumu, který doktorandka realizuje v rámci praktické části disertační práce. Prezentované informace a znalosti považuji za správné a vyplývající z literární rešerše a autorčiných předvýzkumů.

Další tři kapitoly patří do praktické části práce, přičemž čtvrtá kapitola je zaměřena na zpracování dotazníkového šetření analyzujícího postoje a názory učitelů na výuku psaní na klávesnici na ZŠ, v páté kapitole jsou navrženy kurikulární dokumenty pro implementaci výuky psaní na klávesnici do RVP na ZŠ a ŠVP a v poslední šesté kapitole je prezentován výzkum, kterým autorka ověřuje účinnost navržené metody výuky psaní na klávesnici na ZŠ.

Zhodnocení výzkumu, metod řešení, výsledků a přínosu disertační práce

Vlastní výsledky výzkumů autorka shromáždila v praktické části práce.

Ve čtvrté kapitole autorka řeší první výzkumný cíl, tj. „*zjistit a analyzovat postoje, názory, návrhy a doporučení učitelů IKT na výuku psaní na klávesnici na základní škole a zmapovat současný stav této výuky*“.

V první části této kapitoly autorka představuje otázky výzkumného šetření a stanovila výzkumné hypotézy této části výzkumu.

Výsledky výzkumného šetření jsou uvedeny ve formě tabulek, grafů, některé otázky jsou vhodně doplněny komentářem respondentů. Výsledky jsou prezentovány přehledně a přinášejí zajímavé informace.

Za zdařilou pokládám část, ve které autorka verifikovala hypotézy. Tato část je psána správně, srozumitelně, přehledně a jasně.

Následuje rozsáhlá diskuse výsledků.

První výzkumný cíl autorka splnila a jeho zpracování odpovídá nárokům na zpracování disertační práce.

V páté kapitole autorka představila návrh implementace kurikulárních dokumentů pro psaní na klávesnici v 6. třídě ZŠ. Obsahově, časově a organizačně vymezila vyučovací předmět, zdůrazňuje klíčové kompetence, předkládá metodická doporučení.

Druhý výzkumný cíl autorka splnila a jeho zpracování odpovídá nárokům na zpracování disertační práce.

V šesté kapitole autorka řeší třetí výzkumný cíl – „*Ověřit účinnost navržených dokumentů prostřednictvím realizace výuky psaní na klávesnici v šesté třídě ZŠ.*“ K základní výzkumné otázce „*Jsou schopni žáci ve věkové kategorii 11-12 let absolvovat výuku psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou a dosáhnout tím výrazného zlepšení v rychlosti psaní?*“ byly stanoveny dvě hypotézy, které formou pedagogického experimentu autorka ověřovala:

1. „*Žáci ve věkové kategorii 11-12 let, kteří v rámci hodin informatiky absolvovali výuku psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, dosahují vyššího počtu úhozů než žáci stejné věkové kategorie, kteří v rámci hodin informatiky rozvíjeli dovednost psát na klávesnici pomocí dvouprstové hmatové metody.*“
2. „*Posun (rozdíl mezi posttestem a pretestem) u žáků ve věkové kategorii 11-12 let, kteří absolvovali výuku psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, je statisticky významný.*“

Obě hypotézy jsou správné.

Metodou zpracování výzkumu byl zvolen pedagogický experiment, kdy autorka porovnávala výsledky experimentální a kontrolní skupiny žáků 6. třídy. Experimentální skupinu tvořili žáci dvou základních škol, kde probíhala v rámci předmětu Informatika výuka 30 hodin psaní na klávesnici navrženou metodou. Kontrolní skupinu tvořili žáci jiné základní školy, kde probíhala klasická výuka informatiky. Obě skupiny žáků měly stejnou náplň učiva. Vstupní i výstupní znalosti žáků z informatiky byly ověřeny didaktickými testy.

Výsledky pedagogického experimentu potvrdily obě hypotézy.

Třetí výzkumný cíl autorka splnila a jeho zpracování odpovídá nárokům na zpracování disertační práce.

Námět do diskuse k obhajobě:

Objasnit, jak konkrétně probíhala výuka psaní na klávesnici, aby nedošlo k omezení výuky informatiky dle RVP.

Závěr

Disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práce. Doporučuji přijmout předloženou disertační práci k obhajobě před komisí ve studijním oboru Informační a komunikační technologie ve vzdělávání v programu Specializace v pedagogice a po úspěšné obhajobě udělit Mgr. Ivě Mádlové titul Ph.D.

Hradec Králové 13.08.2015

doc. RNDr. Štěpán Hubálovský, Ph.D.
KIn PĚF UHK